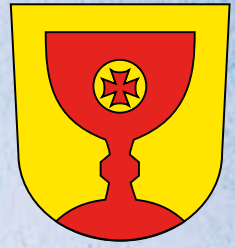

Eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut 1. Sam 3:3

PYHÄKÖN LAMPPU

Helgedomens Lampa 5 / 2020

AHDISTUS

Ahdistus vie
Kristuksen luo

Diakonia tuo
avun yksinäiselle

KRISTINUSKO ILMAN KYYNELEITÄ?

JUHANA POHJOLA

Kukaan meistä ei kulje kiuvin silmin taivaaseen. Ei vain omat pettymykset, vaan myös suuret menetykset saavat silmät kostumaan. Eivätkö sinuunkin sovi sanat: ”Sinä olet syöttänyt heille kyynelten leipää, olet juottanut heille maljoittain kyyneleitä” (Ps.80:6). Surun ja kivun lisäksi kohtaamme maailmassa erityisen koettelemuksen kristittyinä, Kristuksen nimen tähden. Jeesus ilmoitti, että maailmassa meillä on ahdistus (Joh.16:33). Olemmeko me valmistautuneet siihen?

Emme ole. Näin sanoo kristitty toimittaja Rod Dreher uudessa kirjassaan ”Live Not by Lies”. Käsikirjassaan kristityille toisinajattelijoille hän väittää, että me länsimaissa elämme jo pehmeän totalitarismin aikaa. Amerikkalaisena hän näkee, että poliittinen eliitti, koulu- ja yliopistomaailma, valtiamediat ja suuryritykset ajavat kaikki samaa sosiaalisen oikeudenmaisuuksien ideologiaa. Siinä yksilön perusoikeudet, uskonnon- ja sananvapaus, yhä selkeämmin tallotaan vähemmistöryhmien oikeuksien puolustamisen nimissä. Yksi merkki tästä on peruutuskulttuuri, jossa poliittisesti epäkorrekti ihminen, historian henkilö tai vaikkapa yrityksen tuotemerkki saa osakseen sosiaalisen median sähköisen kivituksen tai vaikkapa patsaan kaatamisen. Yhä useampi kristitty on joutunut erotetuksi työstään tai tullut hiljennetyksi julkisessa keskustelussa.

Dreher näkee, että länsimaiset kristityt ovat varautuneet tähän huonosti. Miksi? Koska koko kulttuurimme ja kristillisyytemme on läpäissyt terapeutisuuden tyrannia. Ylin ohje on oman elämän onnellisuus. Vapaus on yksilön vapautta toteuttaa itseään rajoituksetta. Mielihyvä syrjäyttää periaatteet ja ko-

kemuksellisuus totuuden. Siksi emme edes huomaa, kun ”pinkissä poliisivaltiossa” luovumme vapaaehtoisesti oikeuksistamme henkilökohtaisen edun ja mukavuuden tähden. Kristittyillakin on vaara ajautua tähän, jos uskomme sisältö on itsensä kehittäminen ja hyvinvointi eikä Ristinmiehen seuraaminen. Tällaista on kristinusko ilman kyyneleitä. Mikä lääkkeeksi? Kristittyjen täytyy olla valmiita totuuden tähden ahdistukseen, kärsimykseen ja vainoon.

Kun Dreher näkee kulttuurisodan länsimaissa jo hävityksi, hän nostaa kirjassaan esille Itä-Euroopan kommunistihallintojen vainoamien kristittyjen todistukset. Kirja on saanut nimensä Nobel-kirjailija Aleksandr Solženitsyn kirjoituksesta: ”Älä elä valheessa”. Se tarkoittaa, että vaikka yksi ihminen ei voi systeemiä muuttaa, jokainen voi tietoisesti olla tukematta valhetta. On tärkeää, ettei ihminen toimi vastoin järkeään ja omaatuntoaan, varsinkin kun yhä avoimemmin kuulemme väitettävän ideologisia päättömyksiä, kuten että sukupuolta voi vaihtaa ja mies voi synnyttää. Mutta erityisesti kristittyjen tulisi varautua tulevaan keskittymällä kahteen asiaan. Ensinnäkin perheissä on panostettava kristilliseen kasvatukseen, jossa niin kulttuurinen kuin hengellinen traditio juurrutetaan syvälle sekä annetaan aineksia arvioida ympärillä olevia ilmiöitä. Toinen asia, jonka Dreher vainoilta kristityiltä poimii, on kristillisten yhteisöjen rakentaminen. Yhtiöyhteisökeskeisessä ajassamme ja perinteisten sosiaalisten rakenteiden murtuessa kristityt tarvitsevat toisten tukea ja Jumalan sanan eläväksi tekevää voimaa. Särkyneiden solidaarisuus on kallis asia. Tärkeintä on elää yhteydessä Kristukseen ja olla valmis kulkemaan hänen kanssaan myös

kärsimyksessä.

Lähetysshiippakunnassa meidän ei tarvitse hakata hälytysnappia eikä ruveta uhritutumaan. On hyvä rauhasa rakentaa vapaata isänmaatamme ja seurakuntia koteinamme. Mutta ajan merkkien seuraamisen lisäksi on jatkuvasti muistettava, että tavalla tai toisella ahdistus (tentatio), myös vainomerkityksessä, kuuluu kristityn osaan. Kristuksen seuraamisella on aina ajallinen hintansa. Se ei tarkoita, että seurakunnistamme tulisi kauhistelu- tai ahdistuskeskittymiä. Mutta siitä on puhuttava ja siihen varauduttava. Vainotun kirkon yksimielinen todistus on, että juuri ahdistuksen keskellä ainoa kestävä ilo, rauha ja toivo löytyy Kristuksesta. Pimeydessä loistaa ihmeellinen valkeus ja se vetää totuudellaan puoleensa. Sillä meillä keskiössä eivät ole omat kyynellemme vaan Herra, joka itse itki. Kristuksen kyynleet eivät ole vihan, vaan rakkauden ja säälin kyyneleitä niin hänen seuraajiensa kuin vainoajiensa puolesta.

Siksi oppi-isämme Martti Luther muistuttaa, että juuri ahdistuksessa tulemme tuntemaan Kristuksen armon sanan ja siitä nousevan ilon. ”Tentatio, kiusaus-ahdistus on koetinkivi, joka ei ainoastaan opeta sinua tietämään ja ymmärtämään, vaan myös kokemaan kuinka oikea, kuinka tosi, kuinka makea, kuinka suloinen, kuinka lohdullinen Jumalan Sana on.”

LÄHETYSHIIPPAKUNTAAN UUSI PIISPA VUONNA 2021

≡ SAMULI SIIKAVIRTA

Suomen evankelisluterilainen lähetyshiippakunta saa uuden piispan vuonna 2021. Opillisista asioista vastaava konsistori hyväksyi kokouksessaan 1.10.2020 piispa Risto Soramiehen pyynnön saada vapautus piispan virkaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta ensi vuoden aikana.

- Täytän ensi vuonna 75 vuotta. Minulla on ollut ilo ja etuoikeus palvel-la luterilaisia seurakuntia kirkkomme piispana. Jo nuorena kaipasin seurakuntia, joissa papit tuntevat laumansa ja lauma pappinsa. En osannut ajatella, että saisin olla sellaisten seurakuntien ja pastoreiden palveluksessa vielä vanhuudessani, piispa Soramies kommentoi.

- Käsitykseni mukaan nyt on sopiva aika sukupolvenvaihdoille. "Kaikella on määräaika, ja aikansa on joka asialla taivaan alla." (Saarn. 3:1) Toivon, että minusta on vielä emerituksena hyötyä kirkollemme. Jumalalle kiitos kaikesta tähänastisesta! Samoin kiitos pastoreillemme ja seurakunnillemme.

Hiippakuntajärjestyksen mukaisesti pappiskollegio kokoontuu 17.11.2020 valitsemaan keskuudestaan yhdestä kolmeen piispaehdokasta. Konsistori tutkii ja vahvistaa ehdokkaat kokouksessaan 3.12.2020. Kelpoisuuden selvittämisen jälkeen hiippakuntaneuvosto kuuluttaa vaalin konsistorin hyväksymien ehdokkaiden välillä. Mikäli pappiskollegio on ehdokasaset-

telussaan yksimielinen ja konsistori hyväksyy esitetyn ehdokkaan, pappiskollegion päätöksestä tulee vaalin tulos. Mahdollinen piispanvaali toimitetaan ylimääräisessä hiippakuntakokouksessa 23.1.2021. Vaalissa äänioikeutettuja ovat kaikki Lähetys-hiippakunnan pappiskollegion papit sekä seurakuntien hiippakuntakokousedustajat. Uuden piispan virkaan vihkimistä suunnitellaan kesäjuhlan 2021 yhteyteen.

Seurakuntalaisia kutsutaan rukoukseen uuden piispan valinnan puolesta:

Kaikkeivaltias ja armollinen Jumala, Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä. Sinä olet antanut kirkollesi pyhän ja apostolisen viran, jonka kautta paimennat meitä sanallasi ja sakramenteillasi, varjelet meitä eksytyksiltä ja pidät meidät ikuisen elämän tiellä. Me kiitämme sinua piispastamme Ristosta ja kaikesta siitä, mitä olet kirkollemme ja sen paimenille hänen kauttaan antanut.

Emerituspiispa Matti Väisänen ja piispa Risto Soramies

Me rukoilemme sinua: anna piispan jaloön virkaan uskollinen ja viisas uusi esimies, josta on hyvä todistus. Varjele meidät yhteinäisinä evankeliumin totuudessa ja rakkaudessa. Tätä pyydämme Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme ja taivaallisen Ylipapimme kautta, joka elää ja hallitsee sinun ja Pyhän Hengen kanssa yhdessä jumaluudessa nyt ja iankaikkeisesti. Aamen.

Sisällys 5/2020

- 2 Kristinuskon ilman kyynelitä?
- 3 Lähetys-hiippakuntaan uusi piispa vuonna 2021
- 4 Tee se niin kuin Herralle
- 6 Maailmassa teillä on abdistus
- 8 Mut Luoja ei unhoita
- 9 Temppeli ja sen myöhempi kunnia

- 10 Lopun ajan abdistus
- 11 Viisi kysymystä abdistuksesta
- 12 Anfäktelse – något gott eller ont?
- 14 Ihmeitä ja iloja nuorisotyössä
- 15 Abtaalla, mutta silti turvassa
- 16 Katolilaisesta luterilaiseksi

TEE SE NIIN KUIN HERRALLE

MIISA LATIKKA

MIISA LATIKKA

*Markuksen seurakunnan jäsenen, dokumenttiohjaaja **Matti Reinikan** unelmatyö oli saada tehdä ohjelmaa kristillisellä sisällöllä. Yllättäen tähän tarjoutui mahdollisuus, kun Lähetyshiippakunta perusti ennätysvauhtia Studio Kryptan. Tässä maailmanajassa kristillisen sisällön tuottaminen on uskon ja luottamuksen askel.*

Astun keskipäivällä Helsingin Hietalahdessa sijaitsevaan Koinonia-keskukseen. Minut päästää sisään **Sami Niemi**, kauempana pastori **Eero Pihlava** näpyttelee koneellaan. Täällä vallitsee rauhallinen työskentelyn ilmapiiri. Lähden laskeutumaan portaita seinällä roikkuvan piispa **Matti Väisäsen** potretin tarkan katseen alla. Alhaalla tila on kokenut muutoksen: pitkä pöytä, jonka ääressä ennen vietettiin joulukorttitalkoita, peittyikin nyt johtoihin ja muutamaan näyttöön. Sen edessä, heti tulijaa vastaanottamassa, on ehkä maailman mukavin lavastus, **Liisa Pitkärannan** käsialaa. Johtojen keskellä puuhaa Matti

Reinikka. Olen tullut haastattelemaan häntä koskien hänen uutta toimenkuvaansa. Tunnemme entuudestaan, ja päätämme laittaa kamerat pyörimään, jotta tilanteeseen tulisi oikean haastattelun tuntua. Istumme studion pehmeille, mutta ryhdikkäille tuoleille. Tässä on nyt siis studio Krypta, Lähetyshiippakunnan oma studio, ja Matti on sen vastaava tuottaja.

YHTEINEN, TALTIOITU MATKA

Matti on ollut vuosien ajan tuttu näky Markuksen seurakunnan messussa, missä päin Helsinkiä se sitten on ollutkin.

- Kuulin aikoinaan Pyhän Sydä-

men kappelilla **Juhana Pohjolan** valmistujaissaarnan ja vaikutuin. Kun sitten kuulin, että on perustettu tällainen Luther-säätiö ja siellä oli tämä sama Juhana Pohjola yhtenä perustajana, halusin mennä tutustumaan ja olen ollut siitä asti mukana. Sitten pääsimme tekemään (allekirjoittaneen kanssa) Yleisradiolle pitkää Tunnustus-nimistä dokumenttielokuvaa, joka käsitteli Suomen ev.lut. kirkon tilaa tunnustuksellisten luterilaisien näkökulmasta. Siinä saatiin ratkaiseva kirkkohistoriallinen vaihe dokumentoitua, minkä aikana tapahtui jo irtaantuminen evankelisuterilaisesta kirkosta. Elokuva loppuu siihen, että Luther-säätiö alkaa vihkiä itse

Studio Kryptan vastaava tuottaja Matti Reinikka

omat pastorinsa. Sitten olen tässä vuosien varrella välillä tehnyt videoita, muun muassa 15-vuotisjuhla-videoon Ristisaatto ja taltioinut pari piispanvihkimystä ja pappisvihkimystä.

Kirkkomatkaa Matti ryhtyi kulkemaan kymmenen vuotta sitten vaimonsa **Elinan** kanssa, ja joukkoon on sittemmin liittynyt kolme pelilavapäistä tyttöä: **Kerttu, Maija ja Hertta**.

DIGILOIKKA

Koronakriisi toi mukanaan suuren haasteen. Maaliskuussa tuli voimaan valmiuslaki ja yli kymmenen henkilön kokoontumiset kiellettiin.

- Minulle tuli vahvasti sellainen olo, oikeastaan pakottava tarve, ottaa yhteyttä meidän srk:n pastoriin **Samuli Siikavirtaan**, että jos voin tehdä mitä tahansa nyt, niin voin tehdä. Ilmeisesti tätä asiaa oli mietitty, koska Samuli sanoi heti, että menepä kuvaamaan huomenna piispa **Risto Soramiehen** puhe. Sitten kysyttiin, voisinko striimata seuraavan messun. Sanoin, että totta kai, vaikka en ole koskaan tällaisia suorina lähetyksiä tehnyt. Se oli minulle teknisestikin täysin tuntematon juttu, mutta aika nopeasti sitten selvisi miten omasta videokamerastani saadaan kuva suorana lähetyksenä Youtube-kanavalle. Siitä se sitten lähti: joka sunnuntai koronakevään aikana striimattiin messuja, Hämeenlinna ja Seinäjoki lähtivät mukaan ja hankittiin lisää kameroita. Keväällä, kun kävi ilmeiseksi, ettei kesäjuhlaa voi viettää, tuli Lähetysshiippakunnasta ajatus, että tehdään videokesäjuhlat ja laitetaan videoita nettiin. Samaan aikaan tuli idea, että olisi hyvä olla studiotyyppinen tila, jossa voisi tehdä poikkeusaikana ohjelmaa. Nämä ajatukset yhdistyivät, että miksi ei tehtäisi kesäjuhlaa studiosta käsin suorana lähetyksenä kolme vuorokautta putkeen ja vieraillaan videoiden kautta seurakunnissa. Se tuntui niin mahtipontiselta idealta, että päätettiin toteuttaa se. Niin se toteutettiin ja ihan hienosti onnistuttiin mielestäni. Kaikenlaista teknistä säätöä oli, mutta se oli hieno kokemus.

OMA TUPA, OMA LUPA

- Tässä on nyt studio, josta me voimme tehdä suoraa ja taltioituja lähetyksiä. Voidaan rohkeasti käyttää meidän sananvapautta, ja niin kauan kun ei sensuuri iske Youtube-kanavalle, niin sana leviää niin kuin se leviää, sanoo Matti.

Hän toivoo, että tietoisuus kanavasta kasvaisi, ja että ne, joilla on ohjelmaideoita, ottaisivat rohkeasti yhteyttä. Alustavan konseptin ideoi Juhana Pohjola: ”Studio Krypta on Lähetysshiippakunnan työnäkyä kirkastava ja laadukkaasti toteutettu keskusteluohjelma. Ohjelma on luonteeltaan ajankohtais-informatiivinen, katekeettis-tunnustuksellinen ja seurakunnallis-missionaarinen.”

- Tämä on ainutlaatuinen mahdollisuus, jos sinulla on sellaista tietoa, mitä haluat jakaa, tai idea ja mahdollinen asiantuntijavieras tai -vieraita mielessä. Itse haluaisin kuulla syvällisiä ja henkilökohtaisia keskusteluja ja toivoisin, että studio olisi tunnelmallaan sellainen, että siellä on luottamuksellinen ilmapiiri.

LUOTTAVAISESTI SANAN VARASSA ETEEN PÄIN

Yhteiskunnan kiristynyt asenneilmapiiri kristillistä julistusta kohtaan ei huolestuta Mattia.

- Jos katsotaan vaikka **Päivi Räsäsen** tapausta, niin hänen tilanteensa on tuonut hänelle mahdollisuuksia puhua ihan puhdasta evankeliumia ja avannut monien silmiä tajuamaan miten ahdasmielistä aikaa elämme. Valtakunnansyyttäjän jatkuvat uudet esitutkinnot näyttävät, miten esivaltaa voidaan käyttää rajoittamaan ihmisten sanan- ja uskonnonvapautta.

Matti miettii, pitäisikö olla ennemminkin huolestunut, jos mitään vastustusta ei ole. Hän muistelee **Tapio Puolimatkan** puhetta, jossa tämä sanoi, että jos meidän kimppuumme käydään, on se autuas asia. On

kuin meille silloin ojennettaisiin megafoni.

- Emme hae sellaista tilannetta, että kimppuumme käytäisiin, mutta ajatus siitä ei pelota. Mahdolliseen sensuuriin meidän tulee varautua, ja se on masentavan todennäköistä. Mutta jos esimerkiksi esivalta kieltää kristillisen julistuksen, on muistettava, että enemmän tulee kuitenkin totella Jumalaa kuin esivaltaa. Sitten tulee vaan maksaa se hinta. Ja sen kautta Jumala kirkastaa itsensä. Kun me luotamme Jumalaan ja toimimme Jumalan sanan mukaan, olemme koko ajan voittajan puolella. Vaikka näyttäisi tappiolta, niin se on voittoa vaan. Ja jos joutuu sellaiseen tilanteeseen, että kaikki näyttää inhimillisesti mahdottomalta ja tuntuu kauhealta, niin ehkä vasta silloin voi ymmärtää Jeesuksen sanat: ”Ilman minua te ette voi mitään tehdä”.

Studio Krypta
avautuu 2.11.

www.studiokrypta.fi

Kristityn uskoa koetellaan ahdistuksissa. Ahdistettu kristitty oppii rakentamaan toivonsa ihmisajusten sijaan Jumalan sanan ja lupausten varaan.

Adam ja Eeva elivät turvalisesti, ilman kuoleman tai minkään muunkaan pelkoa. He uskoivat Jumalan hyväksi ja elivät tyytyväisenä Jumalan suosiossa. On kuin Jumala olisi sanonut heille: ”Nyt te elätte täysin turvallisina. Te ette näe ettekä pelkää kuolemaa. Tämä on minun kuvani, jossa te nyt elätte. Te elätte niin kuin Jumala elää”. Adamin ja Eevan elämään ei kuulunut epäluulo, vaan luottamus, tyytyväisyys ja Jumalan tuntemus. Tähän tapaan Luther kuvailee ihmisen tilaa ennen syntiinlankeemusta.

Mikä kadehdittava tila, autuus ja vapaus! Ei kuolemaa, ei syylisyyttä, ei sairautta eikä vihaa. Kuinka toisenlainen onkaan tila, jota kutsumme ahdistukseksi. Ahdistusta on vaikea määrittellä tarkkaan ja kuitenkin koko ihmiskunta tietää, ja on kokenut, mitä ahdistus on. Eri kielissä käytetään ahdistuksesta erilaisia ilmaisuja, joilla viitataan ihmiselämän tuskan, vaivan ja tragedian erilaisiin kokemuksiin.

Suomen sana ahdistus on osuva kuvaus itse asiasta. Ihminen on joutunut niin ahtaalle, että liikkumatilaa ei ole. Se on täydellinen vastakohta ”avaralle tilalle”, johon Jumala pelasti Davidin (Ps. 18:37). Ihminen joutuu ahtaalle sairauden ja kuoleman edessä, joskus myös toisten ihmisten syystä. Taloudellinen ahdistus on lukemattomien ihmisten tuttu: raskas velka, vähentyneet tulot tai onnettomuus saattaa ihmisen tilaan, josta ei näytä olevan pääsyä takaisin saati eteenpäin. Lama-ajoilta muistetaan niin sanottu ”kahden asunnon loukku”. Uusi asunto on ostettu, laina sitä varten saatu, mutta ensimmäinen asunto ei löydäkään ostajaa. Tilanne on mahdoton: kahta lainaa joutuu maksamaan, vaikka tulot juuri ja juuri riittäisivät yhden maksamiseen. Ahtaus, ahdistus voi viedä epätoivoon ja jopa itsetuhoon.

SYNTIINLANKEEMUS TOI AHDISTUKSEN MAAILMAAN

Ahdistukselle on tyypillistä, että ihminen tuntee olevansa loukussa. Oma tilanne näyttää kaikkein pahimmalta. Ahdistuksen keskellä ajatellaan: ”Mikä tahansa muu, mutta ei tämä!” Joskus ahdistukselle on selvä, ulkonainen syy, joskus se taas syntyy ihmisen sisältä, psyykestä. Ulkoinen ja sisäinen vaikuttavat toisiinsa, eikä ahdistunut osaa ja jaksa niitä eritellä. Raskas ahdistus saattaa sisältää myös kiusauksen tehdä jotakin sellaista, mitä ei pidä muuten oikeana. Hengellisesti arvioiden ahdistusta voi pitää jopa sielunvihollisen yrityksenä tuottaa ihmiselle vahinkoa, tuhota hänen uskonsa tai elämänsä.

Moni isä ja äiti kantaa raskasta kuormaa lapsen menetyksen tai sairauden takia. Erityisen katkera ahdistus on niillä vanhemmilla, joiden lapset ovat harhateillä elämässä, tuhoavat itseään ja pilkkaavat kaikkea sitä, mitä vanhemmat pitävät pyhänä ja arvokkaana. Muuan isä kertoo, kuinka yksi hänen lapsistaan oli ajautunut huumeisiin, eikä edes halunnut vapaaksi kahleistaan. Isä rukoili tuskissaan lapsensa puolesta. Jossakin vaiheessa hänen mieleensä nousi voimakas ajatus, melkein kuin joku olisi sen ääneen lausunut: ”Päästä irti pojastasi, muut lapsesihan ovat hyvillä teillä... ei ole häpeä, vaikka yksi laumasta joutuukin harhaan...”. Isä tajusi, ettei tämä ole Jumalan ääni ja huusi avunpyyntönsä Kaikkivaltiaalle entistä hartaammin.

Koko ihmiskunta joutuu erilaisiin ahdistuksiin, mutta miksi Jumala sallii ahdistuksen myös omilleen, usein jopa niin, että kristitty joutuu ahdistuksiin, joita maailma ei edes tunne. Tätä ovat uskovat ihmiset kysyneet kautta aikojen. Ahdistukset opettavat kristittyä huutamaan Jumalaa avuksi. Ahdistuksen keskellä näyttää joskus, ettei ulos-

pääsyä olekaan. ”Kyllä Jumala on auttanut muita, ja on Hän joskus auttanut minuakin, mutta tässä ei ole avun mahdollisuuttakaan.” Mutta Jumalan sana kehottaa ”Avuksesi huuda minua hädän päivänä, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitää kunnioittaman minua.” (Ps. 50:15)

Raamatusta on vaikea löytää ihmistä, jonka elämässä ei ollut ahdistuksia. Monet Raamatun henkilöistä kysyivätkin ”Miksi... ja kuinka kauan?”. Muun muassa psalmit 13 ja 73 sanottavat juuri tätä ahdistusta. Jobin kirja valottaa samaa ongelmaa. Tyhjentävää vastausta ei ihminen tässä maailmassa saa. Me tiedämme vain, että ihmisten pahuus, synty, särki Adamin ja Eevan paratiisiin. Aina sieltä saakka kuuluu ahdistus ihmiselämään.

REFORMAATION HISTORIA ON AHDISTUSTEN JA NIIDEN VOITTAMISEN HISTORIAA

Hyödyllisen näkökulman avaa Lutherin käyttämä saksan sana *Anfechtung*, joka on varsinaisesti oikeustermi ja tarkoittaa kyseenalaiseksi asettamista, haastamista. Ahdingossa kristityn uskoa tai oikeutta koetellaan kuin tuomarin edessä. Vastapuoli tai syyttäjä – tai suorastaan vihollinen – haastaa kristityn uskoineen ja väittämiseen, ja pyrkii osoittamaan uskon turhaksi ja perusteettomaksi. Koska ihmisen elämä ja suhde Jumalaan eivät ole näytelmää tai leikkiä, on tärkeää, että niiden perusteet pitävät ja kestävät niihin kohdistetut hyökkäykset. Jos ne eivät kestä, ne eivät kestä lopulta Jumalan kaan edessä. Siksi *Anfechtung* on välttämätön, jotta kristitty oppii rakentamaan toivonsa ihmisajusten sijaan Jumalan sanan ja lupausten varaan.

Pietari kirjoittaakin: ”Sen tähden... te ... kärsitte moninaisissa kiusauksissa, että teidän uskonne kestäväisyys

koetuksissa havaittaisiin paljoa kallisarvoisemmaksi kuin katoava kulta, joka kuitenkin tullessa koetellaan, ja koituisi kiitokseksi, ylistykseksi ja kunniaksi Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä.” (Mark. 14:32-33)

Ei ole liioiteltua sanoa, että uskonpuhdistuksen historia on ahdistusten (Anfechtungen) ja niiden voittamisen historiaa. Nuori Martti Luther pelkäsi Jumalan tuomiota. Sen ajan kirkko kuvasi Kristuksen ankaraksi tuomariksi, jonka katsetta ei välttä kukaan. Kun Martti joutui kuoleman vaaraan, hänen koko elämänsä joutui tässä ahdistuksessa niin suureen puristukseen, että Martti näki ainoaksi mahdollisuudeksi luvata ryhtyvänsä munkiksi. Se rauhoitti hänen mielensä joksikin aikaa, mutta luostarissa kiusaukset ja omat synnit eivät antaneet hänelle rauhaa. Sielunhoitajien neuvoista oli vähäksi aikaa hyötyä, mutta lopulta hengelliset ahdistukset pakottivat hänet epäilemään, kuuluiko hän lainkaan Jumalan valittuihin. Oliko Jumala hylännyt hänet. Kun hengellinen ahdistus oli pahimmillaan, ”ei ollut pääsyä, ei ulkoista eikä sisäistä lohdutusta, oli vain syytöstä”. Jos tätä kadotetun tuskaa olisi kestänyt ”edes tunnin kymmenesosan, olisin tuhoutunut täysin ja luuni olisivat palaneet tuhaksi”.

Kun Raamattu kävi Lutherille tu-

tuksi, hän sai erityisesti psalmeista lohdutusta ja viisas sielunhoitaja Johann von Staupitz ohjasi häntä katsomaan Kristukseen eikä itseensä. Yhä uudestaan Luther joutui kuitenkin etsimään pelastukselleen varmaa pohjaa ja uskolleen pettämätöntä ankkuria. Selvyttä hän kaipasi kyllä itselleen, mutta koska hänet oli kutsuttu yliopiston opettajaksi, hänen tuli voida antaa myös ylioppilailleen varma pohja Jumalan sanasta.

... mutta olkaa turvallisella mielellä: minä olen voittanut maailman.”

Kun Luther sitten Roomalaiskirjettä jälleen lukiessaan pääsi ymmärtämään, että Jumalan vanhurskaus lahjoitetaan Kristuksen tähden uskon kautta syntiselle ihmiselle, ”oli kuin paratiisin portit olisivat auenneet”. Nyt oli ahdistuksen helteessä löytynyt pohja uskolle ja selvyys, joka muutti ahdistuksen uskoksi ja iloksi.

Yhä uudestaan tämän jälkeenkin Lutherin oppi joutui ahdistusten haastamaksi. Kaikissa tärkeissä opinkohdissa Lutherin ja toisten uskonpuhdistajien oli porauduttava Jumalan sanaan. Vain sieltä löytyi ja löytyy totuus, joka kestää kaikki koetukset ja haasteet. Samalla Luther ymmärsi, että kristityt kärsivät, koska heidän Herransa on maailman vihan kohde. Kristityn oli siis hyvä tottua ahdistuk-

siin ja opetella jopa olemaan kiitollinen niistä. Sen sijaan että ne merkitsivät Jumalan hylkäämistä, ne ovatkin osoituksia siitä, että kristitty on lähellä Jumalaa, sillä silloin vihollinen on raivoissaan.

Kun kristitty joutuu ahdistukseen, hän saa rohkaista itseään sillä, että hänen Vapahtajaansa kiusattiin ja hän jouti sanoinkuvaamattomaan ahdistukseen, niin että hänen hikensäkin muuttui vereksi.

”Ja he tulivat maatilalle, jonka nimi on Getsemane; ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Istukaa tässä, sillä aikaa kuin minä rukoilen”. Ja hän otti mukaansa Pietarin ja Jaakobin ja Johannesen; ja hän alkoi kauhistua ja tulla tuskaan.” (Mark. 14:32-33)

Jeesuksen ahdistus jatkui vielä ristillä ja kävi, jos mahdollista, entistäkin kestävämmäksi: Eli, eli lama sabaktani. Jeesuksen voitto oli, että Hän antoi henkensä Isänsä käsiin.

Kärsimysvirsi toteaa: ”Kellä vaiva sellainen ollut on kuin Jeesuksen”. Ahdistuksista suurin on voitettu. Vielä kristityt joutuvat monenlaisiin ahdistuksiin, joita ei voi vähätellä, mutta Jeesus on käynyt ahdistusten tien loppuun. ”Sen tähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.” (Hep. 2:18)

MUT LUOJA EI UNHOITA

≡ VILLE TYPPÖ

📷 VILLE TYPPÖ

*”Me kainoja ollaan ja pieniä vaan, mut Luoja ei unhoita kukkastakaan.” Heleät laulun sanat alka-
vat kuulua kirkon eteisestä **Leila Jokinevan** saapuessa paikalle. Hänen puolisonsa **Veli** on jo kävellyt
määrätietoisesti ripustamaan takkia naulakkoon. Olemme sopineet viettävämme ehtoollishetkeä koro-
nakaranteenin keskellä ja keskustelevamme ahdistuksesta.*

Ensimmäinen asia, joka tulee Lei-
lan mieleen sanasta ahdistus, on,
että se pyrkii erottamaan meidät
seurakunnasta ja Jumalan sanasta.

- Ahdistus on sellainen ”erilleen
heittäjä”, joka ajaa eroon siitä hengel-
lisestä avusta, jota tarvitsen. Joskus se
saa karttamaan myös sitä hoitoa tai lää-
kitystä, mitä ruumiini tarvitsee. Usein
ahdistus erottaa myös toisista ihmisistä
ja vie yksinäisyyteen.

- Elämäni synkin ahdistus oli isäni
kuolema. Hänen lähtönsä oman käden
kautta kaatoi yhdeksäntoistavuotiaan
elämän. Isä oli hyvä ja rakastava. Olisin
kovasti tarvinnut isää vielä. Toisaalta
tarrauduin hengellisiin asioihin. Eräät
vanhemmat naiset ottivat minut oh-
jaukseensa, lauloimme Siionin kannelta.
Olen hyvin onnellinen, että iankaikki-
nen kuolema ei siinä sattunut. Koulu-
ni rehtori sanoikin minulle silloin, että
Jumala panee pahan palvelemaan hyviä
tarkoituksia.

Toinen ahdistus on Leilan lukioiässä
alkanut mielen sairaus, joka on ajanut
erilleen toisista ihmisistä.

- Ajattelu ja keskittyminen on vai-
keaa, kun mieli on sirpaleina. On ollut
vaikeaa saada ystäviä. Perhe kärsi hä-

peää sekä isän että minun vuoksi, kun
jouduin suljetulle osastolle. Kun muu-
timme Velin kanssa keskustaan, nykyi-
seen asuntoomme, ajattelin, että saisi-
me ihmisiä ympärillemme. Mutta niin
ei vain käynyt. Saatan olla aivan yksin,
ilman että kukaan muu kuin Veli näkee
minua tai keskustelee kanssani.

Leila on kiitollinen puolisoistaan,
jonka viisaus ja huolenpito on autta-
nut heitä selviämään monista elämän
haasteista. Avioliittoa on takana jo 30
vuotta.

JUMALAN APU AHDISTUKSEEN VOI OLLA YLLÄTTÄVÄÄ.

- Voi olla, että se mitä hartaasti pyy-
tää, sitä ei saa, mutta toisia asioita saa
paljonkin. Ahdistus myös ajaa Jeesuk-
sen luo. Monta kertaa olen tullut kiitol-
liseksi siitä, että tässä kävikin Jeesuksen
käsi eikä minun tahtoni.

- Olen ajatellut ettemme saisi kiusa-
ta Jumalaa kinuamalla terveyttä. Kyllä
terveyttäkin saa pyytää ja Jumala sitä
antaa, olen minäkin parantunut syöväs-
tä. Mutta hän saattaa vastata toisellakin
tavalla. Hänellä voi olla annettavana
paljon parempaa ja kiireellisempää kuin

ajallinen terveys.

Yksikin sana Jumalalta voi riittää
avuksi. Sano vain sana.

OMALLA SEURAKUNNALLA ON SUURI MERKITYS.

- Kun tänne tultiin, olin täydes-
sä psykoosissa. Näillä tuoleilla ihmi-
set tungeksi. Oltiin perustamassa tätä
Luukkaan seurakuntaa. Ja minäkin kel-
pasin, vaikka olin niin sairas!

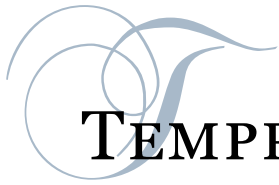
- Diakonia on ollut merkittävää,
vaikka ei ole ollut nimettyjä diakonis-
soja. Olen tullut hoidetuksi henkisesti.
Tärkeitä ovat olleet ehtoolliset kotona
ja puhelinkeskustelut. Se on auttanut
yksinäisyyteenkin, mutta varsinkin sii-
hen, että saa suhteutettua ongelmat oi-
kean kokoisiksi. Yksinäisyydessä omat
ongelmat pyrkii aina suuremmiksi, mut-
ta kun niistä saa keskustella, niin huo-
maa, ettei ne niin suuria olekaan.

- Kesällä Veli oli siskoni hautajaisis-
sa, itse en voinut sinne mennä. Seura-
kunnasta kaksi naista tuli minun luokse
siksi aikaa, ainakin viideksi tunniksi.

Miettiessään omia ahdistuksiaan ja
niiden ihmisten tilannetta, jotka elävät
ilman Jeesusta, Leila toteaa painokkaas-
ti: ”En vaihtaisi osaa! Parempi olla Jee-
suksen kanssa, kun tietää määränpään!”

- En uskalla edes ajatella, miten olisi
voinut käydä ilman seurakuntayhteyttä.
Synnin ahdistus on joskus vienyt helve-
tin portille asti. Siihen on tuonut avun
kun olen saanut uskoa olevani armosta
autuas, että Jeesus on sovittanut minun
synnit. Kun tästä saa olla vapaa, niin
muiden ahdistusten kanssa on mahdol-
lista elää. Ja jos kerran Luoja yhä antaa
minun elää, niin sehän tarkoittaa että
minua vielä tarvitaan. Kukaan ei elä
tällä tarpeettomasti.

TEMPPELI JA SEN MYÖHEMPI KUNNIA

≡ MARKUS NIEMINEN

Nehemian ja Esran kirjat muodostavat kokonaisuuden, jossa kuvataan Jerusalemin uudelleenrakennusta. Nehemian kirja kuvaa muurien, Esran kirjan temppelin, rakennustyötä. Kiinnostava on tapahtumien aikajärjestys. Nehemian kirjasta huomaa temppelin olevan jo valmis, kun kaupungin muureja vielä rakennettiin (esim. 6:10-11). Pakkosiirtolaisuudesta palanneille tärkeintä oli jumalanpalveluselämän järjestäminen. He ymmärsivät, että Jumalan kansan turva on Herrassa - ei ulkoisissa muureissa kaupungin ympärillä.

JUMALAN LÄSNÄOLON NÄKYVÄ MERKKI

Egyptistä lähtiessä Jumala oli kulkenut kansansa edellä pilvessä ja tulella (2. Moos. 13:21). Siinä Jumala astui vuorelle (2. Moos. 20:18, 20) ja sen jälkeen kulki kansan edellä ilmestysmajassa (2. Moos. 40:34-38). Siellä Herran läsnäolon paikka oli liitonarkin kansilevy, Jumalan armoistuin (2. Moos. 25: 17, 21-22). Luvatussa maassa Ilmestysmaja pystytettiin Siiloon (Joos. 18:1). Herran pyhäkkö säilyi Siilossa koko tuomarien ajan. Eelin vanhoilla päivillä filistealaiset ryöstivät Herran arkin Siilosta, ja samalla Israelin kunnian (1. Sam. 4:21-22). Myöhemmin arkki palautettiin Israeliin. Monien vaiheiden jälkeen se päätyi Jerusalemiin (1. Sam. 6, 2. Sam. 6).

Jumalan arkin vaatimaton asumus painoi Daavidin mieltä: ”Minä asun seetripuisessa linnassa, mutta Jumalan arkki asuu telttakankaan suojassa” (2. Sam. 7:2). Daavid olisi halunnut rakentaa Jumalalle arvoisensa asunnon, mutta temppelin rakentaminen uskottiin hänen pojalleen Salomolle (1. Aik. 22:7-10). Vihkimisjuhlassa Jumalan kirkkaus tuli näkyvällä tavalla temppeliin (1. Kun. 8:10-11). Jumalan arkki

asui temppelissä aina siihen asti, kunnes kuningas Nebukadnessar valloitti Jerusalemin, tuhosi temppelin ja vei Juudan kansan pakkosiirtolaisuuteen. Siitä, mitä liitonarkille tämän jälkeen tapahtui, Raamattu vaikenee. Siirtäessään kansansa Babyloniaan pakkosiirtolaisuuteen Jumala samalla siirsi heidät pois armonlupaustensa näkyvästä yhteydestä. Profeetta Hesekiel, joka ennusti kansansa joutuvan pakkosiirtolaisuuteen, näki hengessä Israelin Jumalan kirkkauden poistuvan Jerusalemistä (Hes. 11:22-25). Hengellisen orpouden vuodet pakkosiirtolaisuudessa herättivät Juudan kansan sydämissä kaipuun takaisin Jumalan yhteyteen. Tuo kaipuu sai näkyvän muodon temppelin uudelleenrakennuksessa. Temppelin kanssa rakennettiin uudestaan kansan hengellinen elämä.

TEMPPELIN TULEVA KUNNIA

Esran johdolla rakennettu temppeli ei ollut se Jumalan asumus, joka korjaisi rikkuneen yhteyden Jumalan ja ihmisten välillä. Vihkimisjuhlassa monet odottivat Herran kirkkauden ilmestyvän temppeliin, kuten oli tapahtunut Salomon aikaan. Tällaista Jumalan näkyvää saapumista ei Raamatussa kerrota tapahtuneen (Esr. 6). Toisen temppelin ylle jäi epävarmuus. Haggain kirjassa Jumala kysyy kansaltaan: ”Kuka teidän joukossanne on jäljelle jäänyt, joka on nähnyt tämän temppelin sen entisessä kunniaassa? Ja miltä näyttää se teistä nyt? Eikö se ole tyhjän veroinen teidän silmissänne?” (Haggai 2:3).

Toisen temppelin aikaisissa profetioissa toistuu sanoma temppelin tulevasta kunniaasta: ”Minä täytän tämän temppelin kunnialla, sanoo Herra Sebaot... Tämän temppelin myöhempi kunnia on oleva suurempi kuin aikaisempi, sanoo Herra Sebaot.

Ja tässä paikassa minä annan vallita rauhan...” (Hagg.2: 7, 9). ”Äkisti on tuleva temppeliinsä Herra, jota te etsitte, ja liiton enkeli, jota te halajatte” (Mal.3:1-2). Profeettojen ennustuksissa puhutaan myös uudesta temppelistä: ”Katso mies nimeltä Vesa! Omalta pohjaltansa hän on kasvava, ja hän on rakentava Herran temppelin. Herran temppelin hän on rakentava, ja valtasuuruutta hän on kantava, ja hän on istuva ja hallitseva valtaistuimellansa.” (Sak.6:12-13). Hesekiel sai nähdä näyssä tulevan temppelin ihanuuden (Hes. 40-47). Nämä Raamatun temppeliä koskevat lupaukset saivat täyttymyksensä Jeesuksessa, jossa Jumala itse tuli asumaan ihmisten keskellä. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja me katselimme hänen kirkkauttansa” (Joh. 1:14). Jeesuksessa saivat lopullisen täyttymyksensä Daavidille annetut lupaukset: ”Kun päiväsi ovat päättäneet ja sinä lepäät isiesi tykönä, korotan minä sinun seurajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa. Hän on rakentava huoneen minun nimelleni, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. Minä olen oleva hänen isänsä ja hän on oleva minun poikani.” (2.Sam. 7:12-14).

LOPUN AJAN AHDISTUS

✍️ PETRI HILTUNEN

Viime aikojen maailmantapah-
tumat ovat saaneet ihmiset
kyselymään: ovatko nämä lo-
pun ajan merkkejä? Onko nyt se aika,
jolloin alkavat toteutua Raamatun en-
nustukset viimeisistä päivistä? Kuinka
minä kestäen kaiken tämän keskellä?

Jeesus opettaa selvästi, että ennen
Hänen paluutaan ”on oleva suuri ah-
distus, jonka kaltaista ei ole ollut maa-
 ilman alusta hamaan tähän asti eikä
 milloinkaan tule. Ja ellei niitä päiviä
 olisi lyhennetty, ei mikään liha pelas-
 tuisi; mutta valittujen tähden ne päivät
 lyhennetään” (Matt. 24:21-22). Vaaka-
 laudalla on siis elämän säilyminen maa-
 pallolla. Tämä ahdistus koskee kaikkia
 ihmisiä, myös jumalattomia.

Toisaalta kristityillä on maailmassa
 yhä lisääntyvä ahdistus sen vuoksi, että
 Saatana, maailma ja oma liha vaivaa-
 vat meitä. Sielunvihollinen sotii niitä
 vastaan, ”jotka pitävät Jumalan käskyt
 ja joilla on Jeesuksen todistus” (Ilm.
 12:17). He saavat maailmassa osakseen
 aina vain enemmän pilkkaa, halvek-
 suntaa, syytöksiä ja vastarintaa. Tämä
 johtuu siitä, että uskovat ovat kyllä
 maailmassa, mutta eivät maailmasta.
 Heidän ajatuksensa eivät perustu ihm-

sen järkeen tai tunteisiin, vaan Jumalan
 ilmoitukseen Pyhässä Raamatussa.

Silti ajattelen, että meillä saattaa olla
 hieman virheellinen käsitys lopun ajan
 ahdistuksista.

VAINO - HARHAOPPI - LAHOAMINEN

Itseäni on puhutellut amerikkalaisen
 raamatunselittäjän R. C. H. Lenskin
 toteamus: ”Vaino on vaarallista: jotkut
 kääntyvät luopioiksi. Harhaoppi on
 vaarallisempaa: monet harhautetaan.
 Kaikkein pahinta on kuitenkin laho-
 aminen sisältä käsin: koko kirkko kuo-
 lee sisältä päin. Sillä saattaa olla paljon
 jäseniä, sen toiminta saattaa olla suurta
 ja laajaa, mutta sen elämä on kuole-
 massa tai jo kuollut”.

Ulkonainen vaino on harvoin -
 jos koskaan - onnistunut tappamaan
 kirkkoja. Pikemminkin marttyyrien
 veri on ollut siemen, josta on noussut
 paljon uutta, tuoretta kasvua. Har-
 haopit onnistuvat kyllä sekoittamaan
 uskovien mieliä ja pirstomaan kirkko-
 kuntia. Mutta sisäisen elämän näivet-
 tyminen tappaa kirkon takuuvarmasti.
 Jumalan sana ei enää saa olla kirkkoa

ohjaava asia. Puhdasta evankeliumia ei
 enää kuulu saarnatuoleista. Kristillisuus
 muuttuu ihmistekoiseksi uskonnolli-
 suudeksi ja humanismiksi.

VAINO VAI MUKAUTUMINEN?

Meille on tainnut jäädä päälle kylmän
 sodan aikainen pelko. Odotamme kau-
 hulla suurvaltaa, joka sulkee kirkot,
 tappaa papit ja polttaa Raamatut. Entä
 jos niin ei tapahdukaan? Entä jos mei-
 dän suurin huolenaiheemme tulisikin
 olla se, että ihmiset luopuvat mielellään
 Raamatusta ja kirkosta? Ei heitä tarvit-
 se siihen pakottaa vaan he kokevat sen
 jopa houkuttelevana. Ihmisistä tulee
 huomaamattaan käytännön ateisteja,
 vaikka olisivat kirkon jäseniäkin.

Tähän viittaa selvästi Ilmestyskir-
 jan opetus siitä, miten ihmiset lähtevät
 mielellään seuraamaan Petoa (Anti-
 kristusta), jota ihmettelevät ja ihailevat.
 He kumartavat häntä ja antavat hänelle
 kaiken vallan. He jopa pystyttävät pat-
 saan hänen kunniakseen (Ilm. 13:3-4,
 14).

SUOJA AHDISTUKSESSA

Jää vain harvoja, jotka eivät kumarra
 Petoa eivätkä ota sen merkkiä käteensä
 tai otsaansa. Heidät on merkitty paljon
 paremmalla ja tärkeämmällä merkil-
 lä; Kristuksen pyhällä ristinmerkillä jo
 kasteessa. He eivät luovu Vapahtajas-
 taan vaan säilyttävät mielensä kirkkaa-
 na, kun ihmiskunta lähtee seuraamaan
 Kristuksen vastustajaa.

Tässä ahdistuksessa heillä on Kris-
 tuksen ristin suoja. Heidän syntinsä
 on sovitettu, heidän kuolemansa on
 voitettu ja heidän vastustajansa, Perke-
 le, on kukistettu. Siksi he saavat laulaa
 ”uutta laulua”, koska heidät on ”ostet-
 tu maan päältä” (Ilm. 14:3). He ovat jo
 nyt taivaan kansalaisia, joilla on enää
 lyhyt ahdistus edessään.

VIISI KYSYMYSTÄ AHDISTUKSESTA

1. MITÄ AHDISTUS VIESTITTÄÄ?

Ahdistus kertoo hädästä tai uhasta. Se voi kummuta akuutista vaarasta. Toisaalta se voi nousta laajemmasta, ajankohtaisesta ulkoisesta vaikeasta tilanteesta. Ahdistus voi myös kertoa ihmismielen sisäisistä ristiriidoista. Tämä on ahdistuksen taustan syvempi taso, johon kuuluu traumoja, vaille jäämisiä ja ihmissuhderistiriitoja. Joskus ihmisen suhde omaan itseensä, kuten liika vaativuus, aiheuttaa ahdistusta.

2. MITEN HENGELLINEN KOETUS EROAA PSYKOLOGISESTA AHDISTUKSESTA?

Psyykkinen ja hengellinen ovat kaksi eri asiaa, mutta ne ovat samassa kuvassa limittäin. Koettelemus ei aina täytä varsinaisen ahdistuneisuushäiriön kriteereitä. Hengellinen koettelemus kuuluu kristityn ristiin. Se voi olla Jumalan lähettämä kasvattava asia. Toisaalta siihen usein liittyy myös paholaisen taholta kiusatuksi tuleminen.

3. MITÄ EROA ON HENGELLISEN KOETUKSEN JA AHDISTUKSEN HOITAMISELLA?

Hengellinen koettelemus kuuluu sielunhoidon alaan. Tarvitaan kuulevia korvia, ymmärtävää sydäntä ja paljon hengellistä viisautta. Armonvälineiden osallisuus auttaa osaltaan. On lupa tulla avatun Kirjan äärelle. Saa muistaa kastettaan, jossa Isä otti lapsekseen, Poika puki vanhurskauttensa, ja Pyhä Henki uudestisyntynyt. Ripissä saa purkaa sydämen pimeyttä rippi-isän korviin. Todellisesta syntisyydestä julistetaan ripissä

Jumalan päästö. Mutta niistä asioista ei voida päästön sanaa julistaa, jotka eivät ole syntiä. Ja kuitenkin ihminen saa päästön koko syntisen luontonsa osalta. Ehtoollisessa hyvä Vapahtaja itse kohtaa kiusatun ihmisen armonsa kautta. Ensin on valmis armo ja sen seurauksena Vapahtajan läsnäolo. Armonvälineiden lisäksi myös rukous on avuksi. Siinä jätetään hätä Herralle.

Psyykkinen ahdistus kysyy usein psykoterapiaa, jotta taustalla olevat syyt voivat alkaa selvitä. Terapiassa ihminen lähtee puhumaan elämästään ja kohtaamaan sitä. Kuin sipulia kuorien aukeaa yhä uusia kerroksia ja vaikeita asioita. Sitten niistä puhutaan, ja usein välillä itkettää. Tätä ei voida tehdä pikana. Siksi psykoterapia kestääkin yleensä useita vuosia. Nopeaa helpotusta oireisiin voidaan saada lääkähoidosta, muttei se ratkaise ahdistuksen taustalla olevia syitä.

4. MITEN KOHDATA AHDISTUNUT?

Ahdistusta ei pidä yrittää ratkaista pois. On parempi kuunnella, ymmärtää ja kohdata empaattisesti kuin koittaa tarjota helppoa ratkaisua. Kärsivä ihminen kaipaa aitoa empaattista kohtaamista. Korvien on syytä olla suurempi kuin suu. Ja sydämen lämpimämpi kuin kylmä järki. Rinnalla kulkeminen on tärkeää. Tämä kysyy kohtaajalta kykyä sietää ahdistusta, epätietoisuutta ja ymmärrä oloa. Kohtaamalla ahdistunutta kannatellaan vaikeuksien keskellä. Empaattinen kohtaaminen on oleellisesti eri asia kuin tekopirteys ja sympaattinen olalle taputtelu.

5. MITEN JUMALA VOI KÄYTTÄÄ HENGELLISTÄ AHDISTUSTA?

Ensinnäkin, Jumala vetää yhteyteen. Lain kautta käy ilmi, että tarvitsemme Jumalaa ja hänen armoaan. Tarpeemme on totaalinen. Evanke-liumi puolestaan antaa sen, mitä laki vaatii. Se lahjoittaa Jumalan armon ja laupeuden. Pelastus on syntien anteeksiantamus Jeesuksen tähden. Se tarjoaa Jumalan täyden mieluosion. Pyhitys puolestaan on yhä syvenevää synnin ja armon tuntemista. Toiseksi, Jumala valmistaa ahdistuksen kautta palvelukseensa ja kirkkonsa työhön. Lutherin mukaan teologin tekevät rukous, Jumalan sanan mietiskely ja koettelemukset. Tätä samaa voidaan soveltaa kehen tahansa kristittyyn. Kolmanneksi, ahdistuksen kautta Jumala tekee sieluissamme ja mielissämme sitä työtään, jonka kautta meistä voi tulla parempia kohtaamaan kärsivä lähimmäisemme ja palvelemaan ruumiillamme häntä. Kristillisyyteen eivät sovi ylpeys eikä kovasydämys. Ahdistuksen kautta tapahtuu sitä tervettä nöyryymistä Jumalan ja elämän edessä, jota tarvitsemme ihmissuh-teissamme kyetäksemme elämään niissä paisumatta ja lähimmäisemme samalta tasolta aidosti kohdaten. Neljänneksi, ahdistuksen ja kärsimyksen taustaa vasten Jumala näyttää taivaallisen kirkkautensa ihanuuden. Sinne hän meitä kantaa kärsimyksen, surun ja murheen laaksoista. Ja niin kerran ahdistus on vaihtuva lepoon ja onnellisuuteen. Vihdoin viimein ja joillakin ensimmäistä kertaa.

*Toimituksen kysymyksiin vastasi
Topi Jääskeläinen
LL, TM, psykiatrian erikoislääkäri*

ANFÄKTELSE – NÅGOT GOTT ELLER ONT?

≡ TOMAS APPELQVIST

📷 LCMS.ORG

En självklar utgångspunkt för det mesta som sägs om den kristna människans existens i Bibeln är att livet på jorden är hotat. Aposteln Petrus sammanfattar vår situation på ett utmärkt sätt när han (i 1 Petr 5:8-10) skriver ”er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka. Stå emot honom, orubbliga i tron, och tänk på att era bröder här i världen går igenom samma lidanden. Efter en liten tids lidande ska all nåds Gud, som har kallat er till sin eviga härlighet i Kristus, upprätta, stödja, styrka och befästa er.” De här korta verserna har flera själasörjare, inte minst Martin Luther, återknutit till när kristna genom historien sökt tröst och vägledning. Orden understryker allvaret i situationen (djävlens hunger efter nya byten), att anfäktelserna är något som förenar alla kristna samt att Gud är den som har makt att styra lidandet till något som till slut visar sig vara gott.

ANFÄKTELSEN SOM VI SKA FLY IFRÅN

Det finns flera skäl till att vara noggrann med betydelsen i ordet ”anfäktelse”. Vi behöver reda ut hur det kan komma sig att ord som ”frestelse”, ”prövning” och ”lidande” ibland skildras positivt och ibland negativt i Bibeln så att vi vet hur vi ska be.

En person som brottades med detta problem på ett genomgripande sätt var Martin Luther. Som ung, särskilt under sin tid som munk, men även efteråt, talade han ofta om prövningar som något positivt för tron. Ju äldre han blev, desto mer negativt skildrade han dock det tillstånd som frestelsen innebär. Säkert hade han på nära håll sett hur tidigare ”stabila” kristna hade tappat tron under frestelser och han plågades även personligen av anfäktelser av olika slag.

Ofta får vi ta del av nyheter där kyrkoledare säger sig vara ”chockade” när personer med högt anseende inom kyrkan ertappats med allvarliga överträdelse mot Guds bud. Även om vi förstås ska vara ödmjuka inför detaljerna i de specifika fallen är det tyvärr så att överraskningar av det här slaget kommer att följa Kristi Kyrka fram till den yttersta dagen. Istället för att söka mänskliga förklaringar till den uppkomna situationen borde vi lugnt konstatera att det i detta stadium av chock står 1-0 till djävulens fördel. Det är just här som bönen, som ju är ett vapen som Gud har lagt i vår hand, har sin allra viktigaste roll!

Redan kyrkofadern Augustinus har klargjort att det är en stor och viktig skillnad mellan att känna och att samtycka till anfäktelser. Det är naturligtvis främst samtycket som vi ska be om Guds kraft att kunna stå emot. I bönen får vi också hjälp att kunna urskilja vilken form av anfäktelse som vi har drabbats av i den särskilda situationen. Luther talar ibland om att unga personer oftare drabbas av köttets anfäktelser och äldre oftare av världens frestelser. De som sysslar mycket med andliga frågor riskerar främst att drabbas av den värsta formen av frestelser, nämligen de djävulska anfäktelserna, som bland annat försöker få oss att anpassa vår teologi (som vid Jesu anfäktelse när han själv blev frestad av djävulen i öknen). Att det finns olika grader av frestelser ser vi bland annat i Ps 91:7, där det om den människa som söker sitt skydd hos Gud sägs ”om än tusen faller vid din [vänstra] sida, ja, tio tusen vid din högra sida, så skall det inte drabba dig”. Även om den ”högra sidans frestelser” alltså skildras som tio gånger värre betyder det inte att den vänstra sidans frestelser skulle vara ofarliga. Detta är bakgrunden till att flera själasörjare alltid talar om anfäktelser som något som måste bort.

ANFÄKTELSEN SOM EN GÅVA FRÅN GUD

Guds allmakt kan alltid vända ont till gott. När vi läser Bibeln och god luthersk teologi ser vi ofta uttryck för att prövningar hjälper kristna att växa på trons väg. Jakobs brev 1:2-3 klarar ”Räkna det som den största glädje, mina bröder, när ni råkar ut för alla slags prövningar. Ni vet ju att när er tro sätts på prov, så gör prövningen er uthålliga”. Denna positiva tolkning av anfäktelsen har Luther kvar genom hela sitt liv, även om han inte för fram den i den individuella själavården lika ofta när han blir äldre.

Att vara helt utan anfäktelse eller att finna genvägar för att avleda frestelser utan att i verklig mening konfronteras med dem leder nämligen kristna till gärnings- och förtjänstlära. Det finns flera exempel på detta redan inne i Nya Testamentets egen värld. Om man inte har något som man saknar och vädjar till Guds nåd om kan till och med en välformulerad bön bli falsk. Vi kan tänka på farisen och publiken i templet (Luk 18:9-14) som avslutas med orden ”var och en som upphöjer sig skall bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig skall bli upphöjd”.

Paulus, som led av det som vi kan kalla för djävulska frestelser, fick följande svar av Gud när han bad om lättnad ”Min nåd är nog för dig, ty kraften fullkomnas i svaghet” (2 Kor 12:9). Vi ser alltså hur hela rättfärdiggörelsen i en mening hänger på att vi faktiskt lever med våra anfäktelser och tackar Gud för dem. Då återstår förstås frågan hur Bibeln kan undervisa såväl positivt som negativt om samma sak. Detta är delvis ett mysterium, men en viktig del av förklaringen ligger, som så ofta, i läran om Kyrkans sju kännetecken!

ANFÄKTELSEN OCH ENHETEN I KRISTI KROPP

Korset är det sjunde av Kyrkans sju kännetecken, nära förbundet med det sjätte kännetecknet, bönen. Frågan om anfäktelsen ska leda till gott eller ont är ytterst något som de kristna själva har ett viktigt delansvar för. Från Guds sida är syftet alltid gott. Det är dock inte meningen att vi ska hantera våra anfäktelser som isolerade individer utan Petrus skrev ju ”era bröder här i världen går igenom samma lidanden” (1 Petr 5:10). Det är själva enheten i Kristi kropp som gör att individens anfäktelse blir något positivt.

För Luther var det en enorm lättnad när han insåg och rent konkret iakttog att vanliga kristna i församlingen faktiskt brottades med anfäktelser precis som han själv. Han ville gärna att församlingarna skulle ha en förbönsgudstjänst mitt i veckan och särskilt rikta uppmärksamhet mot anfäktelserna och den gemensamma bönen. Det är med självvårdande argument, för den anfäktade människans

skull, som Luther så starkt betonar att församlingarna bör vara stora sett till antalet medlemmar och att alla sorters personligheter ska samlas i det konkreta kyrkorummet. Oavsett vem den anfäktade människan själv är, kan hon då tack vare församlingens storhet nästan alltid finna personer som är eller har varit drabbade av både liknande och värre anfäktelser än hon själv. Den här mångfalden i Kristi kropp är beskriven i 1 Kor 12 och vi kan särskilt lyfta fram vers 26 ”Om en lem lider, så lider alla lemmarna med den. Och om en lem hedras, gläder sig alla lemmarna med den”.

Vi kan ana hur underbar upptäckt det måste ha varit för Martin Luther personligen, när han konkret kunde dela både sorger och glädjeämnen med församlingen! Den längtan efter Kristi rättfärdighet som martyrerna hade under sina lidanden förenar alla verkligt troende i alla tider. Denna längtan gör också att sakramenten blir extra verkningsfulla och i den meningen hör egentligen Kyrkans alla sju kännetecken nära samman.

Här ser vi alltså en del av förklaringen till hur anfäktelsen är positiv och negativ på samma gång. För individen är den negativ om man tror att man kan hantera den på egen hand, men för den kristna Kyrkan som gemenskap är den positiv då den för de troende närmare samman kring Kristi verk.

Samtidigt sker en förnyelse av den troende individen genom den helige Ande. När anfäktelsen leder till att tron befästs leder det ofrånkomligen till att den verkliga kärleken ges som en gåva, när hjärtas upprättas och levandegörs. Vi tar emot den helige Ande som förnyar oss, så att vi kan fullgöra lagen och älska Gud och vår nästa. Det är detta som Jesus ber om i sin översteprästerliga förbön med orden ”Jag har gjort ditt namn känt för dem, och jag skall göra det känt, för att den kärleken som du har älskat mig med skall vara i dem och jag i dem” (Joh 17:23).

IHMEITÄ JA ILOJA NUORISOTYÖSSÄ

≡ SALLA GUMMERUS

Lähetysshiippakunnan nuorisotyössä on mukana monia aktiivisia nuoria, jotka ovat olleet monella tapaa mukana myös palvelemissa omilla lahjoillaan. **Hanna, Marianne** ja **Tilda** ovat konkareita, jotka tällä hetkellä ovat mukana kehittämässä verkossa tehtävää työtä.

“Olen käynyt Lähetysshiippakunnan leireillä pienestä pitäen. Nuorten toimintaan tulin mukaan riparin kautta. En tuntenut toisia juurikaan etukäteen, mutta rippileiriltä sain ystäviä ympäri Suomea. Nämä ystävät ovat tulleet minulle todella tärkeiksi. Heidän innostamanaan aloin lukea Raamattua säännöllisesti, ja yhdessä rukoileminen on tuonut turvaa moniin tilanteisiin. Nuorteniltoihin olen osallistunut omassa seurakunnassani Seinäjoella ja riparin jälkeen olen käynyt lähes kaikissa nuortentapahtumissa. Vastuutehtäviin olen päässyt tapahtumissa, leireillä ja verkossa tehtävässä työssä. On ollut ihmeellistä huomata, miten Jumala on siunannut työtä, ja olemme saaneet nähdä palojen lokahtavan paikoilleen.”

Hanna Iso-Oja, 17 v. Seinäjoki

“Olen osallistunut LHPK:n toimintaan jo lapsesta asti; messut, lasten ja varhaisnuorten leirit sekä nyt nuorisotyö ovat tulleet tutuksi. Lasten- ja varhaisnuorten leireistä jäi hyvä fiilis ja vanhemmat sisarukseni olivat jo osallistuneet nuorisotyöhön, joten nuorten toimintaan siirtyminen oli luonnollista. Kävin riparin reilu vuosi sitten, ja sen jälkeen olen osallistunut paljon erilaisiin nuorten tapahtumiin, leireille ja nuorteniltoihin. Olen ollut myös isosena lasten- ja varhaisnuorten leireillä, hoitamassa muita vastuutehtäviä leireillä ja tapahtumissa sekä viimeisimpänä tulin mukaan kehittämään verkkonuorisotyötä. Nuorisotyöstä olen ennen kaikkea saanut laajan kristillisen kaveripiirin, mikä on muodostunut todella tärkeäksi koko ajan maallistuvan maailman keskellä. On myös ollut hienoa nähdä, kun on ollut kehittämässä työtä ja kantamassa vastuuta, että asiat menevät koko ajan eteenpäin ja kehittyvät, vaikka työtä onkin vielä paljon jäljellä ja tekijöitä tarvittaisiin lisää.”

Marianne Luoma, 16 v. Tampere

“Kävin lähetysshiippakunnan lastenleireillä jo ihan pienenä, mutta en silloin kokenut pääseväni täysin mukaan porukkaan. Rippikoulussa löysin kuitenkin itselleni samanhenkisiä ystäviä, joiden tapaaminen motivoi lähtemään myös muille nuortenleireille. Leirien lisäksi ollut mukana erilaisissa tapahtumissa ja nyt korona-aikana myös esimerkiksi zoom-raamiksissa. Tähän nuorten verkkotyön kehitystyömiin lähdin mukaan melkein sattumalta, mutta kivaa on ollut! Nuorisotyössä olen ehtinyt kokeilla sekä osallistujan, että vastuunkantajan rooleja ja kummatkin ovat kivoja omilla tavoillaan. Nautin silti eniten siitä, että saan olla tekemässä ja kehittämässä työtä, joka on antanut itselle niin paljon. Parasta nuorisotyössä ovat ikimuistoiset kokemukset, uskossa vahvistuminen sekä muiden uskovien nuorten tapaaminen.”

Tilda Seppänen, 17 v. Joensuu

Nuorisotyön yhteystiedot

- Salla Gummerus
Nuorisotyön koordinaattori
salla.gummerus@lhpk.fi
- Eero Pihlava
Rippikoulutyön pastori
eero.pihlava@lhpk.fi
- Mika Tervakangas
Nuorisotyön pastori
mika.tervakangas@lhpk.fi

Nuorisotyön kannatustiedot

- Saaja: Suomen Luther-säätiö
Tili: FI59 1023 3000 2354 52
Viite: 2341 tai
Mobile Pay: 92674

Ahtaalla, mutta silti turvassa

”Me olemme kaikin tavoin ahtaalla mutta emme umpikujassa.” (2. Kor. 4:8). Paa-
vali ja monet muut Raamatun henkilöt joutuivat todella syvältä kokemaan, kuin-
ka ihminen revitään ulkoisesti ja sisäisesti kahtaalle tai puristetaan ahtaalle täällä
maailmassa. Joidenkin ahdistus näyttää olleen kuin valtameri, jonka suuruutta,
laajuutta ja syvyyttä ei edes käsitä. Daavidilla ahdistus poltti luita kuin tuli. Job
kävi läpi pitkittyneen kärsimyksen eikä pystynyt enää sanoittamaan rukoustaan,
vaan ainoastaan katsoi ylös Jumalan puoleen virtaavat kyneleet poskillaan. Ah-
distus on osa ihmisen jokapäiväistä elämää myös tänä päivänä. Joskus kohtaamme
elämässä ulkonaisia vaikeuksia ja saamme kolhuja. Joskus murheet ovat sisäisiä.
Joskus ahdistaa jo pelkkä olemassaolomme. Hyvinäkin onnen ja voiman päivinä
tiedämme elävämme joka tapauksessa ”kuoleman varjon laaksossa”. Maanpääl-
lisen elämän hauraus, katoavaisuus ja kuolema ahdistavat ainakin jollakin tasolla
meitä kaikkia. Olemme kaikki tietoisia siitä, että maapallolla kuoleamisen todennä-
köisyys on tasan 100 % siitäkin huolimatta, että sairauksia voitetaan uusilla lääk-
keillä ja rokotuksilla.

Näinhän ei aina ole ollut. Onhan ihmiskunnalla kauan sitten ollut jatkuvat onnen
päivät Jumalan yhteydessä. Kaikki ahdistukset ja niiden syyt alkoivat siitä, kun
syntiinlankeemuksessa ihmisen jumalasuhte katkesi ja ihminen särkyi. Seurauk-
sena oli se, että ihmisen henki avautui pimeyden voimille, sielu vääristyi ja ruumis
joutui kuoleman omaksi. Siksi jokainen meistä on lähtökohtaisesti kaukana siitä
onnellisesta ihmisestä, jollaiseksi Jumala meidät tarkoitti. Monenlaiset ihmiselä-
män murheet ovat seurausta alkuperäisen jumalasuhteen rikkoutumisesta. Tai-
vaallisen lainalaisuuden mukaan Jumala voi päästää meidät kaikesta syntiinlan-
keemuksen aiheuttamasta pahasta ja palauttaa meidät yhteyteensä vain yhdessä
Kristuksen kanssa ja vain Hänen haavojensa hinnalla. Jumalan lupauksen mukaan
kerran koittaa aika, jolloin Hän on pyyhkivä meidän silmistämme joka ainoan
kyneleen. Silloin kuolemaa ei enää ole, ei ole murhetta, ei ole valitusta eikä vai-
vaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.

Miksi Jumala ei poista vaikeuksiamme jo nyt täällä ajassa? Luther päätyi omien
syvien ahdistustensa perusteella siihen tulokseen, että Jumala käyttää täällä maa-
ilmassa kaikkinaisia vaikeuksiamme ja ahdistuksiamme työkaluina työstääkseen
meitä ja tuodakseen meitä lähemmäs Häntä itseään. Jumala siis sallii ihmissielun
tulla murheelliseksi, jotta ihminen tulisi ymmärtämään olevansa heikkoa tekoa ja
siten tulisi tarvitsemaan Kristusta auttajakseen.

TM Matti S. Nevalainen,
Ruutin luterilainen seurakunta, Hyvinkää

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti

Päätoimittaja: Juhana Pohjola
Toimitussihteeri: Essi Tuomala
Tilaukset: 050 5225 855
tiedotus@luthersaatio.fi

Taitto: Liisa Pitkäranta
Kannen kuva: Antti Koponen
Paino: I-print
ISSN 1457-9901
Nordea IBAN: FI59 1023 3000 2354 52

KATOLILAISESTA LUTERILAISEKSI

ESSI TUOMALA

SAMULI SIHKAVIRTA

Puolalainen Maciej Janicki löysi lukioikäisenä evankeliumin luterilaisuudesta.

Maciej Janickille seurakuntaelämä tuli tutuksi jo lapsena. Perhe kuului katoliseen kirkkoon – kuten yli 90% puolalaisista – ja osallistui säännöllisesti messuun. Lukioikäisenä Maciej alkoi itsekin pohtia paljon hengellisiä kysymyksiä.

- Aloin ymmärtää, että kaikki se, mitä katolinen kirkko opettaa, ei ole raamatunmukaista. Vaikeinta minulle olivat pyhimykset ja Marian asema. Puolassa Mariasta tehdään lähes jumala, ja minusta tuntui, ettei ole mahdollista olla katolilainen ilman tällaista mariologiaa.

Maciej oli historianantunilla kuullut reformaatiosta ja luterilaisuudesta ja alkoi ottaa siitä lisää selvää. Luterilaisuus kuulosti juuri siltä, mitä Maciej oli kaivannut: teologian lähteenä Raamattu ja Kristus kaiken keskuksena.

ONKO LUTERILAISUUS LAHKO?

Luterilaisia on Puolassa noin 60 000 ja suurin osa seurakunnista on Sleesian alueella. Kotikaupungissa Wrocławissa oli yksi luterilainen kirkko, jonka jumalanpalveluksiin Maciej alkoi osallistua.

- Äidille päätökseni liittyä luterilaiseen kirkkoon oli aluksi vaikea hyväksyä. Puolalaiset eivät tiedä luterilaisuudesta paljoakaan ja hän pelkäsi, että olen liittynyt johonkin lahkoon. Hän kyseli, juhlinko vielä joulua. Lopulta hän ymmärsi ja hyväksyi ratkaisuni.

Puolassa suuri osa luterilaisista kuuluu sukuihin, jotka ovat olleet luterilaisia vuosisatojen ajan ja pieni alue Etelä-Puolassa on ollut luterilainen reformaatiosta lähtien. Puolalaisten mielikuvissa luterilaisuus on yhtä kuin saksalaisuus tai saksalainen identiteetti ja moni luulee, että messutkin ovat

saksaksi. Majiecin kaltaiset teologisesti syistä luterilaisiksi kääntyneet ovat vähemmistössä.

EVANKELIUMIA, EI POLITIIKKAA

Opinnot veivät Maciejin myöhemmin Saksaan Leipzigiin, jossa hän alkoi käydä paikallisessa luterilaisessa kirkossa.

Uudessa kirkossa Maciej huomasi, kuinka paljon luterilaiset valtakirkot ovat sidoksissa yhteiskuntaan. Saarnat käsittelivät päivänpolitiikkaa, josta Maciej ei ollut ulkomaalaisena edes kovin hyvin perillä. Maciej alkoi kaivata enemmän teologiaa ja puhdasta evankeliumia ja löysi muutama kuukausi ennen muuttoaan Suomeen SELKin (Selbständige Evangelisch-Lutherische Kirche), joka on tunnustuksellinen luterilainen kirkkokunta.

- Siinä kohtaa oli tärkeää, että löysin kirkon, jossa ihmiset tuntuivat todella uskovan esimerkiksi Nikean uskontunnustuksen ja sain kuulla evankeliumia. Kun tiesin muuttavani Suomeen, etsin jo etukäteen seurakunnan, jolla on kirkollinen yhteys SELKin kanssa.

Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen osastolla työskentelevä Maciej muutti vuosi sitten Suomeen ja löysi tiensä Pyhän Markuksen luterilaiseen seurakuntaan. Uuden asuinmaan seurakuntaelämä koki pian Maciejin saapumisen jälkeen murroksen, kun toimintaa jouduttiin koronaepidemian vuoksi siirtämään yhä enemmän verkkoon ja tosielämän kohtaamiset lakkasivat pitkäksi aikaa.

Maciejin on tehnyt vaikutuksen, kuinka kovasti koko seurakunta yrittää pitää seurakuntaelämää yllä poikkeusoloista huolimatta.

- Ihmiset ovat hyvin sitoutuneita seurakuntaan, on Zoom-tapahtumia ja

jumalanpalveluksia verkossa.

- Seurakunta on minulle todella tärkeä, koska sen toiminnassa usko tulee näkyväksi eikä jää vain joksikin henkilökohtaiseksi ajatuksekseni, hän pohtii.

- Pyhän ehtoollisen, liturgian, virsien ja raamatullisen julistuksen kautta pysymme seurakuntana yhteydessä kristittyihin kaikissa kulttuureissa ja kaikkina aikoina.

